RAADSVOORSTEL

ONDERWERP
Concept Ruimtelijke Ontwikkelstrategie (ROS) Twente

BESLISPUNTEN
1 Kennis te nemen van de concept Ruimtelijke Ontwikkelstrategie (ROS) Twente.
2 Geen wensen en bedenkingen in te dienen op de concept Ruimtelijke Ontwikkelstrategie (ROS) Twente.

INLEIDING
Twente is een economisch sterke regio waar het prettig wonen, werken en recreëren is. Deze kwaliteit staat echter onder druk door vergrijzing, (mogelijke) krimp en veranderende economische omstandigheden. Om de kwaliteiten van de regio ook in de toekomst vast te houden, en ruimte te bieden aan nationale groeiopgaven, werken het Rijk, de provincie Overijssel, de veertien Twentse gemeenten en waterschap Vechtstromen samen aan de Ruimtelijke Ontwikkelstrategie (ROS) Twente.

Twente wordt sterker door een schaalsprong in economie, inwoners en kwaliteit. Met het oog op de toekomst heeft Twente een groei nodig in inwoneraantal en economische activiteiten. Doen we dat niet, dan vergrijst de bevolking, ligt (verdere) krimp op de loer en valt de draagkracht van voorzieningen en de basis voor een deel van de bedrijven en kennisinstellingen weg. Deze opgave vraagt om een gezamenlijke regionale aanpak. Ruimtelijke, economische en maatschappelijke ontwikkelingen stoppen niet bij gemeentegrenzen. Wanneer gemeenten deze groei ieder afzonderlijk zouden invullen, ontstaat het risico op onsamenhangende ruimtelijke keuzes, concurrentie om schaarse ruimte en een onevenwichtige verdeling van woningen, werkgelegenheid en voorzieningen. Door in gezamenlijkheid op te trekken en afspraken te maken over richting en principes, versterken ontwikkelingen elkaar en blijft de ruimtelijke kwaliteit van Twente als geheel en dus ook voor Twenterand behouden.

De ROS is een richtinggevend document waarin de bestuurlijke afspraken worden vastgelegd over het gezamenlijk nastreven van regionale ambities. Het is geen juridisch instrument onder de Omgevingswet, zoals een Omgevingsvisie of omgevingsprogramma. De juridische en beleidsmatige doorwerking vindt plaats via de Omgevingsvisie 2.0 van Twenterand. Daarmee blijft de bevoegdheid om kaderstellende keuzes te maken onverkort bij de gemeenteraad.

De ROS beschrijft de gezamenlijke ontwikkelprincipes en uitgangspunten voor de ruimtelijke ontwikkeling van Twente richting 2050. De ontwikkelprincipes zijn:
1. Bloeiende regio rondom levendige steden: Een toonaangevende regio gedragen door de Twentse Stedenrij.
2. Benut de kracht van het landschap: Stad en land profiteren samen van de kwaliteit van het Twentse landschap.
3. Verstedelijking en economie gaan hand in hand: De schaalsprong en economische groei zijn elkaars randvoorwaarden voor succes.
4. Creëer nabijheid: Door nabijheid te creëren stimuleren we de mobiliteitstransitie en houden we de voorzieningen bereikbaar.
5. Koester Twentse kwaliteiten en versterk het bestaande: Gebruik de schaalsprong om het bestaande te verbeteren.
6. Neem verantwoordelijkheid: Nu investeren in de duurzame toekomst; niet afwentelen naar toekomstige generaties of naar buren.

7. Pak opgaven aan bij de bron: Geen symptoombestrijding, we pakken het probleem aan bij de oorzaak.

Het concept van de Ruimtelijke Ontwikkelstrategie Twente, de zogenoemde 90%-versie, wordt aan de gemeenteraad ter kennisgeving aangeboden.
De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld om eventueel wensen en bedenkingen mee te geven. Eventuele wensen en bedenkingen kunnen door de raad middels een amendement op voorliggend besluit worden meegegeven. Het college adviseert de gemeenteraad om géén wensen en bedenkingen in te dienen. De definitieve ROS wordt geagendeerd voor bespreking in het Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO-MIRT) in november 2026. Na vaststelling in het BO-MIRT volgen een uitvoeringsagenda en investeringsagenda.

De raad is in een eerdere beeldvormende bijeenkomst in februari 2026 geïnformeerd over de ROS. Ook tijdens een recente inwerksessie (april 2026) is dit onderwerp aan bod gekomen. De daaruit naar voren gekomen punten zijn meegenomen in de ROS. Daarnaast is de raad via meerdere raadsbrieven geïnformeerd, onder andere in augustus 2025 en maart 2026. Begin mei 2026 heeft bovendien een Twentebreed webinar plaatsgevonden voor gemeenteraden, Provinciale Staten en het Algemeen Bestuur van het Waterschap. De raad heeft hierdoor een goed beeld van inhoud en proces.

BEOOGD EFFECT

De gemeente Twenterand draagt actief bij aan een gezamenlijke regionale ontwikkelstrategie die onze groeiambitie ondersteunt en het wordt geborgd in de Omgevingsvisie 2.0. De ROS draagt daarmee bij aan de gemeentelijke doelen uit de programmabegroting: stimuleren van duurzame werkgelegenheid, ondernemersklimaat, betere toedeling van functies in de fysieke leefomgeving en een toekomstbestendig voorzieningenniveau.

ARGUMENTEN

1.1 *Tijdige bespreking in het BO-MIRT vergroot de positie van Twente*
Het doel is om de definitieve ROS in november 2026 te bespreken in het BO-MIRT. Dit overleg is een belangrijk moment waarop Rijk en regio afspraken maken over grote ruimtelijke en financiële vraagstukken. Om dit te halen, moeten alle reacties op de concept-ROS uiterlijk 1 juli 2026 binnen zijn. Daarna kunnen de reacties in de zomer worden verwerkt tot een 100%-versie. In september volgt bespreking in het bestuurlijk overleg van de ROS. Zo blijft Twente goed zichtbaar bij het Rijk. Dat is belangrijk om zo in samenwerking met het Rijk over te kunnen gaan naar een uitvoeringsagenda en tijdig aanspraak te kunnen maken op beschikbare middelen.

1.2 *De ROS is een richtinggevend en niet-bindend document*
De ROS is geen juridisch instrument onder de Omgevingswet, zoals een omgevingsvisie of omgevingsprogramma. De ROS is een richtinggevend en niet-bindend document waarin de gezamenlijke regionale ambities zijn vastgelegd. De strategie legt geen directe verplichtingen op aan gemeenten, maar vormt een bestuurlijke afspraak om deze ambities waar mogelijk te vertalen naar het eigen beleid en zo veel mogelijk naar te handelen. Twenterand blijft daarbij regie voeren: de gemeenteraad maakt via de Omgevingsvisie 2.0 zelfstandig de kaderstellende keuzes over de lokale doorwerking. De bevoegdheid van de raad blijft daarmee volledig intact. Tegelijk biedt de ROS het noodzakelijke regionale samenwerkingsverband om deze ambities samen met andere overheden en het Rijk daadwerkelijk te kunnen uitvoeren. Met deze blik wordt uw raad gevraagd naar de conceptversie te kijken voor eventuele wensen en bedenkingen.

1.3 *Borging vindt plaats via de gemeentelijke Omgevingsvisie 2.0*
In de ROS is vastgelegd dat de strategie wordt gezien als een beleidsvoornemen. Dit betekent dat juridische doorwerking pas plaatsvindt na lokale besluitvorming. Waar nodig zal participatie en milieueffectrapportage plaatsvinden in het proces van de

Omgevingsvisie 2.0 van de gemeente Twenterand. De ROS vormt daarmee een richting, geen eindbesluit. De raad bepaalt uiteindelijk hoe en in hoeverre onderdelen worden vertaald naar lokaal beleid via de Omgevingsvisie 2.0. Dit geeft ruimte voor maatwerk.

2.1 *De ROS versterkt Twente als samenhangende regio*
De ROS is een gezamenlijke strategie van de veertien Twentse gemeenten, waterschap, provincie en Rijksoverheid, is opgesteld vanuit een regionale bril en richt zich op de kracht van Twente als geheel. De strategie bevat zeven ontwikkelprincipes die gemeenten gezamenlijk toepassen. Hierdoor ontstaan samenhangende ruimtelijke keuzes die elkaar versterken. Dit leidt tot een typisch Twentse manier van ontwikkelen. De kracht van deze aanpak is dat de regio samen sterker staat dan elke gemeente afzonderlijk.

2.2 *De concept ROS sluit aan bij de ambities van Twenterand*
Twenterand is ambtelijk en bestuurlijk betrokken geweest bij de totstandkoming van de ROS. De inhoud past bij de groeistrategie en lokale ambities zoals vastgelegd in de Omgevingsvisie 2.0. De conceptversie ondersteunt onze doelen voor wonen, economie en leefkwaliteit. Daarmee kunnen wij als gemeente goed uit de voeten. Extra wensen of bedenkingen zijn op dit moment niet nodig om onze belangen te borgen.

KANTTEKENINGEN

1.1 *De raad zit midden in een formatieperiode*
De gemeenteraadsverkiezingen zijn recent geweest en de formatie is nog gaande.
Dit biedt de raad vanaf het begin van de raadsperiode inzicht in de regionale ontwikkelrichting en de ruimte om deze koers in de komende jaren te betrekken bij de lokale beleidsvorming. De doorvertaling van de ROS vindt plaats via de Omgevingsvisie 2.0, waarin de raad zelf de kaderstellende keuzes maakt. Juist door de ROS nu te bespreken, heeft de nieuwe raad voldoende tijd en invloed om de regionale ambities op een zorgvuldige manier te verbinden aan lokale afwegingen en prioriteiten. De ROS ligt in lijn met bestaand beleid en de huidige Omgevingsvisie 2.0. Bovendien is het document niet juridisch bindend en voeren wij zelf regie om de ROS door te vertalen naar lokaal beleid (Omgevingsvisie 2.0). Daarom zien wij geen belemmeringen om dit voorstel tijdens de formatie aan u voor te leggen.

1.2 *De ROS kan verwachtingen oproepen bij inwoners en partners*
Omdat de ROS spreekt over groei en ruimtelijke ontwikkeling, kan het lijken alsof besluiten al vaststaan. Dit is niet het geval. Concrete keuzes voor Twenterand worden pas gemaakt in de Omgevingsvisie 2.0. Daarbij horen participatie en formele besluitvorming. Door dit duidelijk te blijven communiceren, voorkomen we misverstanden. De ROS blijft daarmee een richting waarin wij onze eigen ambities kunnen verwezenlijken en is het geen blauwdruk.

2.1 *Uitstel van besluitvorming over wensen en bedenkingen heeft nadelige gevolgen*
Als de ROS niet in november 2026 in het BO-MIRT wordt geagendeerd, schuift behandeling door naar 2027. Dat vertraagt de samenwerking met het Rijk. Ook het werken aan een uitvoerings- en investeringsagenda loopt dan vertraging op. Dit is ongunstig voor de regionale ambities, en dus ook voor de (groei)ambities van Twenterand. Door nu voortgang te houden, blijft Twente op koers.

UITVOERING

- Zomer 2026: verwerking van alle regionale reacties om tot een 100%-versie van de ROS te komen.
- September 2026: bespreking van de 100%-versie in het bestuurlijk overleg van de ROS.
- November 2026: agendering van de definitieve ROS in het BO-MIRT.
- Na vaststelling: doorvertaling van de ROS naar een uitvoeringsagenda en uiteindelijk een investeringsagenda.

FINANCIËN

Dit besluit heeft geen (directe) financiële consequenties.
De verdere uitwerking van de ROS en de doorvertaling naar een uitvoerings- en investeringsagenda vindt plaats binnen bestaande regionale afspraken. Eventuele financiële gevolgen worden in een later stadium afzonderlijk aan de raad voorgelegd.

COMMUNICATIE EN PARTICIPATIE

Dit wordt bekend gemaakt via de openbare besluitenlijst.
Participatie vindt niet plaats in deze fase, omdat de ROS een richtinggevend regionaal document is. Participatie volgt bij de lokale uitwerking in de Omgevingsvisie 2.0 en bij concrete projecten.

Trede participatieladder: n.v.t.

BIJLAGEN

1 Concept Ruimtelijke Ontwikkelstrategie Twente (90% versie)

Burgemeester en wethouders van Twenterand

de secretaris, de burgemeester,

P.F.G. Rossen G.J. Gorter